

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

פרשת נח ■ א' חשוון תשע"ה 89

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

התורות שלמדו השבוע: ט"ז-י"ח			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקו"מ חר"ב
שבת	א'	כד:	מ'
ראשון	ב'	כה:	מ"א
שני	ג'	כה:	מ"ב
שלישי	ד'	כו:	מ"ג
רביעי	ה'	כו:	מ"ד
חמישי	ו'	כז:	מ"ה
שישי	ז'	כז:	מ"ו

מעלת הלימוד

"אחי ידידי אדבר עם מעלת כבודו על טייטש: [באדיש], חזק וחזק מיינו ברויזער אריין טהאן זיך גוט טיף [חזק וחזק אחי והכנס את עצמך חזק בעומק] בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהתורות ובהמעשיות, והדרושים של תלמידו הקדוש מורנו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה ובהתפלות הנ"ל, והרם קולך בנעימה בתהלים ושירות ותשבחות וזעקות וכו' אשר בהתפלות ואז וועסטו לעבין א לעבין, [ואז תחיה חיים שהם "חיים"] כי זולת זאת אין שום חיות כלל, והבט וראה בעין שכלו ובניתו אשר חננך ה' ותראה היטב אמתת הדברים האלו. בן יהי ה' בעזרך שתזכה צו באהאראען זיך [שתזכה ללבב את עצמך] באש הקדוש אשר משךש בכל לב איש הישראלי ולהכניס אש הקדושה הזאת בכל הנ"ל אז טוב לו. ויש בזה עוד לדבר אך אי אפשר להאריך.

תשוקתי שידרש בשלומי לפרקים אולי יזכנו ה' שיהיה נדבר בינינו איזה דבורים המשךשים בנו ממקור חיותנו ז"ל אשר חיותנו בעולם הזה ובעולם הבא תולה בזה...

נחמן הלני (ר' נחמן טולטשינר)

(עלים לתרופה - מכתבים בסוף הספר)

תורה ו"ז - ויהי הם מריקים שקיהם

הטוב הכבוש

"ואז הטוב הזה אין יכולין לקרותו גם בשם כופר בעבודה-זרה, כי נתפס ונקשר אצלם מאוד, ונתפס בין העכו"ם ממש. אך אף על פי כן, מחמת שבעצם שורשו הוא טוב והוא מחלקי נשמות ישראל, על-כן אינו כופר לגמרי חס-ושלום באלקותו יתברך, רק שהוא מאמין בעבודה זרה גם-כן,

כמובן לקמן ממה שכתב: "לתקן עולם במלכות שדי זה בחינת תשובה וכו', ששב בתשובה על פגם עבודה זרה וכו', כי יש די באלקותו לכל בריה ואין צריך לשום עבודה אחרת וכו'." מובן מזה, שמקודם ששב בתשובה לא היה די לו באלקותו, אלא היה תועה חס-ושלום גם אחר עבודה אחרת שהוא בחינת עבודה זרה.²

הסתרה שבתוך הסתרה

"ובסוף ימי המעשה שבעתיים הללו, בעוקבתא דמשיחא, נתגבר העכירות והכסילות על רובם ככולם, מלהביט ולראות באור השמש של הצדיק המובחר הזה. כי מעומק דבריו המאירים באור אין-סוף, לית מחשבה תפיסא בהם כלל וכלל, עד שלתכלית ההיפך, ולחושך ממש יחשבו להם."³

בדורותינו אלו גברה ההסתרה כל-כך, עד שהטוב כבוש ונעלם ונסתר מאוד. וגם אור הצדיק שהוא המגלה והמאיר והמעורר את הטוב לצאת מתוך החשיכה וההסתרה, גם-כן נסתר ונעלם ביותר. אך סוף כל סוף

ס"ק ו': "אך דע, שזה מחמת בחינת הטוב הכבוש תחת ידם, הינו בחינת חלקי נשמות ישראל הכבוש אצלם, כי כל הטוב הוא רק בחינת נשמות ישראל, הינו פשמתגברים העכו"ם ואינם מניחים לישראל לעשות מצוות, כמו שהיה נמצא שגזרו שלא ימולו את בניהם ושיחללו את השבת. נמצא, שהטוב שהיו ישראל צריכין לעשות הוא כבוש תחת ידם. וכן פשונועין את ישראל מעבודת השם יתברך על ידי גרמא שגורמין, על ידי המסים וארנוניות שפטיילין עליהם, וכן על ידי שמונעין טובות מישראל, שעל ידי כל זה נכפש הטוב תחת ידם, דהינו חלקי נשמות ישראל.

ובתחלה זה הטוב הכבוש אצלם זוכר שבא ממקום קדוש ועליון מאד, אך אחר כך הם מתגברין על זה הטוב וכובשים אותו תחת ידם, עד שנתפס ונקשר אצלם, עד שהטוב בעצמו שוכח מעלתו."

הטוב

הטוב הנפלא, הטוב הקדוש הנמשך ממקום קדוש ועליון מאוד - הנשמה היהודית הקדושה והטהורה, מי יוכל לשאר ולתאר יפיה וחשיבותה...

אולם כאשר נופל הטוב ונכבש תחת יד הרע, אזי רע וומר מאוד, כי מחמת הנפילה הוא נקשר ונתפס אצלם כל-כך, עד-- שהוא שוכח לגמרי לגמרי ממעלתו וחשיבותו האמיתית.

ברוך ה' זכינו להתחיל מחדש את

הספה"ק ליקוטי מוהר"ן.

ואמן ראש-השנה הקי - נכנס. יום-כיפור, סוכות, הושענה רבא, שמחת תורה, - חודש קדוש של תשובה, של טהרה ושל שמחה עבר עלינו.

אשרינו אשרינו אשרינו...

עכשיו מגיעים לילות החורף, לילות הזהב הארוכים, זה הזמן להמשיך את האורות הנפלאים אל תוך כלים של תורה ותפילה, לקחת את שמחת התורה - את האור והנועם האין-סופי של התורה הקדושה ולהוציאם מן הכח אל הפועל.

משך פרשיות בראשית, נח, וירא, זה ראש השנה בהסתר

"האדמו"ר רבי חנוך העניך הכהן זצ"ל זי"ע מאלכסנדר, אמר בשם רבו, הרבי ר' בונם זצ"ל זי"ע: יש ראש השנה בהסתר. וראש השנה הראשון - הוא בנגלה. ומשום זה, בראשית - הוא מלכיות, כנודע. ונח - הוא זכרונות - ויזכור אלקים את נח. וירא - הוא שופרות-עקידה."

(קול מבשר חייג - ראש השנה)

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדף היומי בליקו"מ

הל' שלוחין ה'

א. פרעה, שהיה בחינת בלבול המדמה, מתגבר על האדם בכל פעם בשנויים עצומים ובלבולים רבים ושונים, כי רבו מספר בכמה וכמה מיני בלבולים והתנגדרות שמתעורר ומתגבר נגד האדם הרוצה להתגבר עליו, שכל מה שהאדם מתגבר כנגדו בישועת ה', כמו כן הוא מתגבר ביותר בכל פעם בשנויים אחרים. (ה - לה)

"לולא עזרת ה' ונפלאות חסדיו העצומים היה נופל בגדו, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, אלמלא הקדוש ברוך הוא עזרו היה וכו'. ועל פן מכרח, כפיכול

ה' יתברך להלחם כנגדו בכל מה שהוא לוחם כנגד קדשות ישראל... המשפיל באמת יכול להבין בנפשו דברים רבים מתוך דברינו אלה, כי אי אפשר לבאר מה שעובר על כל אחד בכל יום ובכל עת וה' יתברך מציל בנפלאותיו כל הגא לטהר."

ב. תקף המדמה הכל ממנו יתברך, כי הוא מחיה את כלם ויכול להנהיג הכל כרצונו, רק בשביל כח הבחירה נתן כח להמדמה, להטעות את האדם פאלו יש לו כח, חס ושלום, אבל באמת מי שרוצה להתגבר עליו וכול להתגבר עליו להכניעו ולהנהיגו כרצונו, כי באמת הסוס טפל לרכב וכו' וכו' עד המרובה העליונה שנאמר שם: "וירכב על כרוב ויעוף", שהוא טוען את רכובו, כי הוא נושא את נושאיו. (ה - לה)

ג. הצדיק האמת ממשיד תורה בכל דור, והמשכת התורה הוא על ידי חוידא דקדשא בריך הוא ושכינתה ועקר היחוד על ידי נפשות ישראל המחפשים ומבקשים אותו באמת עד שמוצאים אותו בכל פעם ומשברים מניעות ובאים ביגיעות אליו בכל פעם כדי לקבל ממנו תורת אמת שהוא בחינת רוח הקדש שעל ידי זה בעצמו הצדיק ממשיד תורה. (ה - לו)

"כשאין הנפשות משתדלים לבקשו ולילך אחריו אזי אינו יכול לעשות היחוד להמתיק הדינים ואזי מתגברים, חס ושלום, הדינים הקשים עד שמכרחין למות ולהרג על קדוש השם כמה וכמה נפשות ואזי על ידי מיתתם והיריגתם נעשה היחוד הנ"ל, ומזה היה כל רבוי ההריגות ושפיכות דמים הרבה של ישראל."

ד. עקר תקון התשובה אי אפשר כי אם על ידי הצדיק האמת. (ה - לו)

ה. עקר העלמת הצדיק האמת הוא מרבו המחלקת בידוע. (ה - לו)

ו. כשאין זכין למצא הצדיק האמת אזי צריכין להתענות הרבה. ועל ידי התענית שמשבירן תאות אכילה, על ידי זה נכנע מזונא דגופא וממשיכין קדשות הצדיק, שהוא בחינת מזונא דנשמתא, ועל ידי זה יזכה למצאו על ידי שהמשיך עליו קדשתו על ידי התענית שהוא בחינת מזונא דנשמתא, כי אז ביום התענית המוח, שהוא הנשמה, נזון תחלה. (ה - לו)

המשך מענין קודם ת"י"ז
נזכה שהטוב יתעורר ועם ישראל ישו בו בתשובה שלימה.

"וזה בחינת שירת האזינו, כי עקר שירת האזינו אמר משה רבנו בשביל זה הטוב הכבוש בין האמות והסטרך אחרא. והזכירו במקום שהוא שם, שישוב למעלתו ושרשו, כי משה צפה עד סוף כל הדורות, שאז יהיה נכבש ונסתר הטוב בהסתרה והעלמה יתרה מאד כמו עכשיו בעקבות משיחא, כמו שכתוב שם: "ואנכי אסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו'". ואז בא הטוב בהעלמה והסתרה יתרה מאד מאד בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה עד שנדמה כמעט, חס ושלום, פאלו אפס תקנה חס ושלום, לעורר הטוב הזה. אבל משה רבנו צפה על כל זה ואמר השירה הזאת, כדי שיעל ידי השירה הזאת יתעורר הטוב ממקום שהוא שם אפלו בסוף הדורות הללו, כדי שיזכר מעלתו וישוב בתשובה ויחזר לשרשו, כמו שכתוב שם: "וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו".⁴

לעורר את הטוב

"וזה שנאמר שם בשירת האזינו: "ימצאנו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמנו וכו'". הינו בחינת הטוב שהוא חלק נשמות ישראל הנמצא בארץ מדבר ובתהו וכו', דהינו שהוא כבוש במדבר ובתהו בין העכו"ם והסטרך אחרא. וזהו: "סובבנהו יבוננהו וכו'". - שהסטרך אחרא מסבבת אותו ובונה עליו ומקיף אותו בכמה מחצות של ברזל, אבל ה' יתברך חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח ועושה תחבולות לעורר את הטוב שהוא פנ"ל. וזהו: "יצרנהו כאישון עינו כנשר עיר קנו וכו'". - דהינו שה' יתברך ברחמיו נוצר ושומר את הטוב שהוא וכו', ועושה תחבולות לעוררו ולהזכירו שישוב לשרשו.

ועל כן התחיל משה השירה, "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", דהינו שמושה רבנו צוה וגזר שהשמים והארץ יאזינו וישמעו היטב דבריו הקדושים, דהינו שהאור יזדבד בבחינת האור הנח והנד, כדי שיהיו דבריו הקדושים נשמעים היטב ולא יהיה כח להרוח רעה, רוח סערה לבלבל ולערבב האור, רק הכל יהיו נחים ונאזינו וישמעו דבריו היטב כדי שיזכר הטוב הכבוש את דבריו הקדושים, כדי שיזכר את מעלתו הגדולה וישוב לשרשו ממקום שהוא שם אפלו בסוף הדורות הללו, אפלו מתוך העלמה והסתרה יתרה מאד מאד כמו עכשיו בבחינת וענתה השירה הזאת וכו'. כי לא תשכח וכו'. נמצא, ששירת האזינו הוא בחינה הנ"ל, לעורר הטוב הכבוש.⁴

תאוות הגוף

כשתאוות הגוף מתגברות על האדם, אזי הטוב הולך ונעלם ונסתר, עד שהאדם אינו שומע כלל את קולו של הטוב הקורא לו בשביל לעוררו מהחושך, ואפילו זכרון יום המיתה אינו עוזר לו להתעורר.

"ואז כשמתגברים תאוות הגוף שהם בחינת שמנונית חלב הגוף על הטוב, אזי חס ושלום, אין הטוב שומע כלל את ההתעוררות שישוב למעלתו בבחינת: "זה דרכם פסל למו". ואמרו רבותינו זכרונם לברכה: חלב יש להם

על ידי צדקה הוא מזכיר את הטוב הכבוש בין האומות, הינו ניצוצי נשמות ישראל שנפלו בגלות, ומחמת אריכות הזמן של הגלויות שכחו מעלתם. אבל על ידי צדקה הנזכרת לעיל הם זוכרים את עצמן, איך נפלו משמים לארץ, ומתחילים לרחם על עצמן ולהתגעגע, כי הלא הם למעלה מכל העולמות כי ישראל עלה במחשבה תחלה, והקדוש ברוך הוא נמלך בנשמות ישראל בבריאת העולם, ועתה הם כבושים בגלות כזה ויכולים לילך לכליון והפסד, חס ושלום, ומחמת זה שזוכרים כל זה, הם שבים וחוזרים אל הקדושה.

ומזה ממילא יוכל כל אדם להבין בעצמו, כמה וכמה הוא בעצמו צריך לרחם על עצמו, כשיזכור גודל מעלתו בשרשו, ויאמר בלבו: הלא אני מזרע ישראל שהם למעלה מכל העולמות וכו', כנזכר לעיל, ואיך אני מוטל עתה, וחס ושלום חס ושלום, מי יודע מה יהיה להלן בימים הבאים?! כי הלא הבעל דבר רוצה לכלות אותו, חס ושלום. ועל ידי זה ירחם על עצמו וישתדל לשוב לשם יתברך."

(לקוטי עצות - צדקה - על תוי י"ז)

על כסליהם שמכסה עליהם, שעל ידי זה אין שומעים כלל דברי מוסר. ואינם מסתכלים על תכליתם מה יהא בסופם. ושמא תאמר שכחה יש להם, תלמוד לומר, "ואחריהם בפייהם ירצו סלה וכו'", דהינו שמיזכירין בפייהם את סופם, ואף על פי כן אינם מתגברים לשוב לשרשם. וכל זה מחמת החלב שיט להם על כסליהם שמכסה עליהם. נמצא, שהחלב חופה על הטוב ויונק ממנו. ועל כן החלב הוא אסור באכילה לישראל, כי אי אפשר לנו לבררו בשום אופן על ידי האכילה.⁴

תענית

"וזה בחינת תענית, שלפעמים האדם צריך לתענית בשביל תשובה על חטאיו, כי לפעמים הטוב כבוש מאד מאד על ידי החטאים, עד שאי אפשר לבררו ולהעלותו ואז אי אפשר לאכל בקדשה, כי עקר אכילה בקדשה הוא על ידי תקון המזבח שהוא על ידי שמעליו הטוב הכבוש לשרשו פנ"ל, ואז יכולין לאכל בקדשה, כי עקר אכילה בקדשה הוא לברר ניצוצות הקדושים שיש בדבר שאוכל והניצוצות הקדושים הם בחינת ניצוצי חלקי הטוב מנשמות ישראל, שהכל נברא בשבילם.

ועל כן כשיזכה להזכיר את הטוב את מעלתו עד שיהיו נעשים בעלי תשובה וגרים אז מתעוררים גם ניצוצי חלק הטוב שבהדבר שאוכל. ואז יכול לאכל בקדשה, דהינו לברר ולהעלות ניצוצות שיש בהדבר שאוכל פנ"ל. ועל כן לפעמים כשהטוב כבוש מאד חס ושלום, עד שאי אפשר להעלותו, אז צריכין לתענית, כי אז אי אפשר לאכל בקדשה וצריכין לתענית. ועל ידי התענית נתמעט חלבו שהיה מכסה על הטוב פנ"ל. ועל כן התענית במקום קרן פמובא.⁴

"ועל כן איתא בספרים; שמי שעוסק בתורה אינו צריך להתענות, כי התורה נקראת "אש", כמו שנאמר: "הלוא כה דברי כאש". ועל ידי אש של התורה הוא יכול להכניע ולשרוף את החלב המכסה על הטוב, עד שישמע הטוב את דבורים הקדושים של התורה וישוב למעלתו ולשרשו, פי העוסק בתורה כאלו הקריב כל הקרבנות כלם, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, על פסוק: "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת וכו'" ועל ידי הקרבנות נשרף החלב ועולה הטוב לשרשו. 4

קברי צדיקים

"וזה בחינת השתטחות על קברי הצדיקים האמתיים שהוא דבר גדול מאד, פי זוכין לתשובה על ידי זה, פי כשמשתטח על קבר הצדיק האמת זה בחינת אהדת רוחא

ברוחא, (כמובא בכתבי הארי" ז"ל); שזה עקר פונות השתטחות על קברי צדיקים, לאתדבקה רוחא ברוח הצדיק. ועל ידי זה נעשה בחינת אור הנח והזך כנ"ל,

פי מקום הקבר של הצדיק האמת הוא בחינת ארץ ישראל, בבחינת צדיקים יירשו ארץ, שהצדיקים זוכין לירש ארץ ישראל במקום קבורתם. וכמו שמשפירין העולם בשם הבעל שם טוב, זכרונו לברכה, שאמר; שפעל אצל ה' יתברך שמקום קבורתו יהיה בחינת ארץ ישראל. וארץ ישראל הוא בחינת אור הנח והזך כנ"ל. ועל כן מסגל שם מאד במקום קבר הצדיק האמת לעורר לבו, להזכיר את עצמו היטב היטב מה הוא עושה בעולם הזה. ולהזכיר את הטוב הכבוש אצלו בגלות גדול, שיזכר את מעלתו היכן הוא בעולם פי הוא מזרע ישראל שבשביבם נבראו כל העולמות כלם וכו' וכו'. ועכשיו הוא נפל למקום שנפל

ולפעמים יכול להיות שהאדם לא ישמע כל זה, ולפעמים אפלו כשיזכר לעצמו דבורים כאלו, אף על פי כן יכול להיות שלא ישמע חס ושלום, מחמת שהטוב פבוש בגלות גדול מאד, אבל כשזוכה לבוא על קברי הצדיקי אמת ששם הוא בחינת אור הנח והזך ואין שם שום רוח רעה שיפריד בין הדבורים הקדושים ובין הטוב הכבוש ואז זוכה לשמע את דבורים הקדושים של הצדיקי אמת שהיו מדברים ועוסקים תמיד להזכיר את הטוב הכבוש ולהחזירו בתשובה. ועכשיו יכול הטוב לשמע היטב את דבוריהם הקדושים, ואזי זוכר את מעלתו ויכול לזכות לתשובה ולחזור לשרשו. 4

מקורות

- 1. עין ראש השנה י"ט. בבא בתרא ס. מעילה י"ז.
2. מפראות לחכמה על התורה.
3. ביאור הליקוטים על התורה.
4. ליקוטי הלכות יו"ד - הלכות חלב ודם ג.

לעשות תורות תפילות

אנא ה' חמול עלי, ומלא בקשתי ברחמים, ובכן תעזרנו ה' אלקינו ברחמיך הרבים, שיתגלה האמת בעולם, עד שיתעוררו כל ישראל בתשובה שלמה לפניך באמת. וישמעו רחוקים ויבואו ויכירו כח מלכותך. ותמלא רחמים על עמך ישראל, ואפילו על הטוב הכבוש בין האומות. ותעשה כגודל נפלאותיך הנוראות, באופן שתודיע להטוב הכבוש ביניהם, המפוזר ומפרד בין העמים במקומות הרחוקים מהקדושה מאד מאד, ותודיע להם היטב היכן הם בעולם, ולהיכן הם מוכנים לילך אם לא ישובו, חס ושלום, עד שיתעוררו היטב, וירחמו על עצמם. ויזכרו את ה' וישבו אליך, ויתגירו באמת. כי אתה ה' לבד ידעת, את גודל עצם הרחמנות שיש על הטוב הכבוש במקומות כאלו ואתה ידעת באמת, כי אין רחמנות בעולם יותר מזה, ואין שום צער ויסורים שבעולם נחשבים כלל כנגד הצער והיסורים והענויים הקשים והמרים שיש להטוב הזה, אשר אי אפשר לסבול כלל את גודל הרחמנות שיש על זה הטוב הכבוש במקום שהוא כבוש, אשר נחרק מאביו שבשמים. ומה לו לאב שהגלה את בנו, ואוי לבן שגלה מעל שולחן אביו. אוי ואבוי לבן הזה, אוי ומר, אוי ומר מכל מיני מרירות להבן הזה, שהיה במקום שהיה, ועכשיו נפל למקום שנפל, ואם אתה בעצמך לא תרחם עלינו, חס ושלום, מי ירחם עלינו, ומי יעמוד בעדנו. (ליקוטי תפילות ח"א - י"ז)

מאחורי הסיפור

"ודע, שעל ידי סעות ציצית האדם נצול מעצת הנחש, מנשואין של רשע, מבחינת נאוף... ושמירת ציצית, שהוא בחינת עינים, הוא שמירה מעצת הנחש, ויכול לקבל העצות מצדיק, שהוא כלה זרע אמת." (ליקוטי מוהר"ן - תורה ז' - ד')

קשר בל ינתק

המלבי"ם [רבי מאיר ליבוש], נמנה בין גדולי האחרונים מגדולי מפרשי התנ"ך. הוא כהן ברבנות במספר קהילות, וביניהן בקהלת 'בודפשט' בירת רומניה.

כבר בראשית כהנתו שם, הבחין המלבי"ם בתופעה ממוכה מאד הרחוקת בקהלה. רוב הקהל גם שומרי השבת והטובים שבהם, לא הקפידו על מצוות ציצית. אמנם הם התעטפו בטלית גבואים לבית הכנסת, אך לאחר התפלה הסיירוה, ולא דאגו שיהיה להם טלית קטן על גופם.

דע המלבי"ם שאין בין אנשי הקהלה למדנים גדולים, והוא לא יצליח לחנכם בדרך של מוסר ודרישות חוצבות על חשיבותה של הציצית, לכן החליט לפתח את לבם בדרך של ספור.

בדרכתו באחת השבתות, נגש הרב לתבה, והחל לדבר בפני הקהל הרב: יהודים יקרים, חלמתי חלום נורא, ואני מכרח לשתף אתכם ולהתחלק עמכם בסערת הרגשות שחשתי בעקבות החלום.

הלילה חלמתי שמנפה נוראה התפשטה בעירנו, כלנו נקטפנו מהעולם הזה, ונשמותינו

יהודי בוקרשט לגן עדן. אני מצדי אפתח את השער ואתן לך לצאת בחוץ, ואז תקח את אחת הציציות שלך, ותקשר אותה לחוטי הציצית של יהודי פלשהו מקהלתך, והוא יקשר את ציציתו לציצית אחרת, והשלישי יתחבר לרביעי, וכן הלאה, עד שיהיו כולם קשורים בקשרי הציציות. ואז כשתהיו כלם כמקשה אחת, תפגנס בחזרה, ושוב לא יפרידו ביניכם, וכך יוכלו כל בני קהלתך להפגנס... ואז המשיך המלבי"ם את דבריו ושאל: האם רוצים אתם להתקשר אלי? הגביה הרב את הציצית שלו, ואמר: מי שיש לו ציצית, יקשר אותה עם הציצית שלי, ואני מבטיח לו להכניסו בעולם הבא לגן עדן. אבל דעו, כי מי שאין לו ציצית, אין לי עצה עבורו...

הנה על אף שהרב נקט דבריו בלשון ציורית, מפל מקום כך דרכה של ההנהגה העליונה. יש גבואה של מצנה אחת בלבד, להיות מליצת ישר, ולזכות את בעליה לחיי נצח.

[על-פי תורה ז' מובן הסיפור כפשוטו, כי מבואר בתורה שהציצית מקשר ומחבר לצדיק - וזה ממש כמבואר בסיפור.]

בשם הרה"מ מקאזניץ זצלה"ה זי"ע למה נקרא שמו מרחשוון, שהתפללות מהימים נוראים מתרחשין עוד בשפתא דישראל... והיינו שמגודל מרירות נפשו אחרי רואו שכבר עברו הימים נוראים, והוא העלה חרס בידו שלא הרגיש כלל מגודל קדושתם, שעדיין לא שב, והוא נשאר מבחוץ מהקדושה, ומתעצב אל לבו איך אבוא עוד אל שער המלך בלבוש שק, ואיך אעזי עוד להרים ראשי, בושתי ונכלמתי להרים אלקי פני אליך, ומה גם לגשת אל הקודש, ולפתוח את פי לדבר דבר קדם מלכא עילאה, נתעורר בקרבו הפחד מימים הנוראים, ומגודל הפחד לא יוכל לפצות את פיו, רק התפללות מתרחשין בשפתיו, ובטח בד' אלקיו, ובגודל חסדי ד' כי לא תמנו. וזה כי בד לבד בטחנו, שבטחונו הוא רק בד לבד, שאין סוף ואין חקר לגדולתך."

(ישמח ישראל - פרשת נח)

יורה על הדעת

"ומי שהוא חכם ומבין מדעתו יוכל לידע שגם הצירוף של ראש חודש מרחשוון יורה על הדעת. לכן נהגו אנשי קדמוני זמנינו ללמוד בראש חודש אייר ובראש חודש מרחשוון הלכה תוס' מפני שביום טוב נתגלו קדושות עליונות על הכנסת ישראל שהן בינה ודעת, וצירוף של ראש חודש אייר וראש חודש מרחשוון מורים על הדעת, ונתכשרו חודשים אלו להשיג דעת התורה יותר מבשאר חודשים. והיה זאת להם לאות אם נתוסף להם דעת יותר ומחדשין חידושין דאורייתא יותר מבשאר חודשים אז ידעו שהשיגו בהחג הקדושות העליונות.

(מאור ושמש - פרשת שמני)

סור מרע

"הנה כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה אמר דהא דיי"ב השבטים הם כנגד י"ב המזלות היינו שבזכותם הגביהו את ישראל למעלה מהמזלות, דאף שהמזל מושך בטבעו לדברים בלתי ראויים כהא דפרק מי שהשיך (קני"ו). מאן דבחמה יהא גבר זיותו וכו' האי מאן דכוכב וכו', מ"מ ישראל בכוחם למשול על טבעם, ובשביל זה אין המזל פועל בענינם ומאותות השמים אל תחתו וגו'...

ולי יש להוסיף על הדברים, שלא די שאינם נמשכים להוראת המזל, אלא שהם מגביהים הוראת המזל לשורשו להשתמש בו בקודש, ולמשל חודש מרחשוון שאנו מדברים בו מזלו עקרב, וידוע שעקרב הוא קרירות, היינו שטבעו מושך להתעצל ולישב בטל, וכל מה שיעשה יעשה בקרירות רוח, ולא ברוח חם והתלהבות, וישראל משתמשין במידה היא עצמה לסור מרע ולהתעצל במעשים בלתי ראויים, ואף הדברים הגשמיים המוכרחים יהיו בקרירות רוח, שכל אלו הם בכלל סור מרע, וזה עצמו הוראת השבת המתיחס לחודש הזה הוא שבת מנשה כנ"ל."

(שם משמואל - פרשת בראשית)

הספר הנדיר "יחוס הגדולים" מאת הרה"ח ר' שמואל הורביץ ז"ל
057-3155-466

פרשת נח

שלא תאמר למדתי הלכות די לי. תלמוד לומר: "כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת", 'כל המצוה' - לימוד מדרש הלכות ואגדות. (ספרי - עקב - י"ב)

"ויזכר אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה"

(פרשת נח ח-א)

לא היה מהלך עמו, וכן לכסיל הדא הוא דכתיב הולך את חכמים יחכם וגו'.

(ילקוט שמעוני משלי - י"ג)

אדם עולה בספינה ועימו בהמה אם עמד סער בים מה הן עושין? משליכין את הבהמה לים ומקיימין את האדם! אבל הקב"ה אינו כן כשריחם על נח ריחם על הבהמה, שנאמר: "ויזכור אלקים את נח ואת כל החיה."

(ילקוט שמעוני בראשית - ח)

אפילו בשעת כעס

ויזכור אלקים את נח. זה שאמר הכתוב: "יודע צדיק נפש בהמתו וגו'" - יודע צדיק של עולם נפש אפילו בהמתו, אפילו כשהוא כועס אין מידתו של הקב"ה כמידת בשר ודם.

בשר ודם בשעה שמדינה סורחת עליו שולח עליה לגיונות להחריבה והוא עושה בה אנדרולומוסיא (פני הריגת אנשים) והורג טובים ורעים ואין שם לומר פלוני כשר הניחו אותו, אלא הורגין את הכל. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא הדור מכעיסין אותו, והוא מרחם עליהם. ואין שם אלא צדיק אחד יודע הוא בו ומצילו, שנאמר: "יודע צדיק נפש בהמתו"

(מדרש אגדת בראשית - ד)

"ועל פן מתחילין פסוקי זכרונות בענין נח, כמו שאומרים: (גם את נח באהבה זכרתי וכו', כמו שכתוב: "ויזכר אלקים את נח וכו') וכל אשר אתו בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ וישפו המים."

כי ה' יתברך צנה את נח שיכנס בתבה להיות נסגר שם מפני מי המבול אף על פי שהרבה נוח והצלה לפניו. אך הענין מבאר היטב על פי הנ"ל, כי מחמת שהדור קלקלו את מעשיהם מאד והלכו אחר תאוותיהם וכסופיהם הרעים עד שהיה העולם מלא מהבלים רעים הנעשים מפסופין רעים עד שלא היה אפשר להעולם להתקיים על פן הביא עליהם את מי המבול. ואז הכרח נח לזכור את נח ולהסגר שם כדי שלא יקבל וישאב הבלים רעים של העולם של פסופין רעים שזוהו עקר בחינת רוח רעה שהיה שולט על העולם אז.

וה' יתברך ברחמי זכר אז את נח הצדיק שהיה בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ - ופרש רש"י, רוח ניקח וכו'. הינו שברחמי נתן פח שיתגברו הבלים דקדשה של נח וכל אשר אתו בתבה שהם בחינת רוח טובה רוח ניקח ועל די זה: "וישפו המים" ואנו מזכירין אותו יתברך שגם בדור המבול שהיה הדור פלו רע ולא היה רק נח יחיד בעולם ולא היה אז זכות צדיקים קדושים כאלו, אף על פי כן חמל ה' יתברך וזכר את נח והגביר ההבלים דקדשה שלו על מי המבול, וכל שפן עתה שישאר בכלל רבם ככלם נכספין מאד מאד לה' יתברך בכסופין גדולים במסירת נפש וכבר היה לנו צדיקים קדושים כאלו מימות אבותינו עד עתה שבזכותם בודאי ראוי שיתפטלו כל ההבלים רעים בעולם ויהיו פאין וכאפס, ויתגברו ויתחזקו ההבלים דקדשה של הפסופין טובים עד שיחזירו כל העולם בתשובה."

(לקוטי הלכות חו"מ - אומנין ד-י"ב)

הבהמה והחיה בזכות נח

"הולך את חכמים יחכם". - אשריהם לצדיקים ולדבקהם דכתיב "ויזכור אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה". אם נח זכה בהמה וחיה מה זכו! "הולך את חכמים יחכם" - משל למי שנכנס לחנותו של בושם אף-על-פי שאינו מוכר ולוקח כלל יצא וריחו בריח בגדיו מבוסמים כל היום כולו, "ורועה כסילים ירוע" - משל למי שנכנס לחנותו של בורסקי אע"פ שאינו מוכר ולוקח כלל יצא וריחו בריח בגדיו מלוכלכים כל היום.

כך כל מי שהולך עם החכם וכל מי שרואה אותו אומר אלולי לא היה זה חכם כמותו

להוסיף מוהר"ן

וירושלם

תורה ט"ז-רבי יוחנן משתעי

הצדיק
פשוט
בחקמה
עליונה
אז
מאירות
עיניו
כשמש.